

Štev. 9

Leto 12

Izhaja enkrat na mesec.
Naročnina četrletno 12 dinarjev

Uredništvo in upravnništvo:

Ljubljana, Miklošičeva c. (palača Del. zbornice), kamor naj se tudi pošiljajo rokopisi.

NEODVISNO GLASILO ŽELEZNIČARJEV, UPOKOJENCEV IN TRANSPORTNEGA OSOBLJA

Zvišanje plač

Par mesecev se že med železničarji in drugimi državnimi nameščenici in upokojenci ne razpravlja nič drugega, kakor o zvišanju plač. Vsi strokovni listi so polni podatkov, kako je draginja porastla in za koliko so se plače od leta 1935 znižale. Dasi sem delavec, vendar berem vsa ta glasila, ako jih le dobim v roke. Zasledujem tudi vesti v dnevnih listih, vendar zamenjam izjav odločujočih, kaj nameravajo narediti z nami delavci. V zadnem vašem listu sem bral, da se pripravlja nov delavski pravilnik ter sem bil naravnost obupan, ko sem uvidel, da se namerava le začetne plače profesionistov malenkostno zvišati, za nas delavce pa naj ostane vse pri starem.

V parlamentu je bil stavljen predlog, da naj se ukine sedanja uredba o zmanjšanju uradniških prejemkov od 17. septembra 1935 in naj se zopet uvede uredba o dražinskih dokladah nastavljenecv iz leta 1932. Tedaj je g. finančni minister izjavil: »Več članov kraljevske vlade je že izjavilo, da kraljevska vlada proučuje vprašanje uradniških plač. Vlada bo to vprašanje rešila, čim bodo to dovoljevale državne finance ter upa, da ta čas ni več daleč. Vsled tega je torej predlog za zvišanje plač že prekasno stavljen in ne morem sprejeti nujnosti.«

Dnevni listi so tudi objavili vesti: »Pripravlja se uredba o povišanju uradniških prejemkov. V ministrstvu financ pripravljajo uredbu o zvišanju plač državnih uslužbencev. Vlada se je odločila, da povrne uradnikom to, kar jim je bilo odvzeto z redukcijo leta 1935. Nova uredba bi imela stopiti v veljavo s 1. oktobrom 1937.«

Lahko bi navedel še več izjav, vendar že to zadostuje, da povzroči ravno med onimi, ki so že doslej največji trpin — med delavci — največjo bojazen in obup. Dobro vemo, da se pri nas pod nazivom »uradniki« razume le vse nastavljeno osebje, nikdo pa ne šteje v to kategorijo

tudi nas delavcev. Iz vseh izjav, iz vseh intervencij, ki so bile izvršene, se da sklepati le eno, da se pripravljajo zvišanje plač za nastavljence in s tem v zvezi za upokojence, nas delavce pa se bo najbrže prezrlo.

Porabljam to priliko, dragi s. urednik, da te naprosim za objavo teh vrstic, da bo vedela vsa javnost, da bodo vedeli vsi gg. ministri, zlasti pa oba slovenska, ki sta na shodih opetovano povdarjala, kako se bo pomagalo delavcem, da se nahaja med 30.000 železniških delavcev in profesionistov v obupnem položaju in da je za nje odpomoč kar najnujnejše potrebna.

Naše družine stradajo, v naših drvarnicah ni premoča, ni drv, naši otroci so raztrgani in bos, da niti v šolo ne morejo. V naših shrambah ni moke, krompirja, masti, ker zamoremo le najskromnejše živeti iz rok v usta.

Začetna plača delavca je Din 19.80 in se po letih dvigne na Din 21.60 dnevno, ako imam srečo, da sem uvrščen za začasnega delavca. Najtežje delo v mrazu, dežju in blatu moramo vršiti mi progovni delavci za to plačo in ko pridemo vsi premočeni domov, nimamo druge obleke in perila, da bi se preoblekli, nimamo tečne hrane, da bi se nasitili. V naših vrstah razsaja tuberkuloza, naši otroci so slabokrvni in rahitični, ker so spočetji od podhranjenih in izmogenih starišev!

Ta beda vpije po nujni odpomoči in sedaj, ko kr. vlada pripravlja nove uredbe za zvišanje plač, je njena prva dolžnost, da z novim delavskim pravilnikom dvigne delavske plače.

Ne zahtevamo za se razkošja, da bi zapravljali, pač pa upravičeno zahtevamo za naše pošteno delo tudi pošteno plačilo, da bo izginila lakota in beda iz delavskih stanovanj in da bomo zamogli tudi mi delavci živeti človeka dostojno življenje.

K. J., prog. delavec.

Zvezarji in volitve v bolniško blagajno

O razmerah v bolniški blagajni smo v našem listu že neštetokrat pisali ter je slehernemu železničarju jasno, da so razmere še vedno nevzdržne. Enako železničarji dobro vedo, da je glavni krivec za te razmere zvezarska organizacija, ki se je svojčas popolnoma udinjala upravi ter je najodločnejše nastopala proti predlogom in zahtevam, ki so jih stavili delegati, izvoljeni na listi bivšega Saveza železničarjev. Pri zadnjih volitvah so zvezarji s svojimi metodami in znanim »podvigom« v mariborski delavnici pridobili večino tudi v ljubljanski direkciji in sedaj so pred volitvami izdali velik letak, v katerem sami sebe ne morejo prehljati ter vabijo vse železničarje, da oddajo svoje glasove za edino zveličavno zvezarsko listo. V tem letaku razglajajo svoj uspeh, kako so samo oni delavcem priborili hranarino za vse dni v mesecu tako, da bi jim kmalu kdo nasedel. Vendar železničarji se predobro spominjajo, kako so delegati iz vrst bivšega Saveza leto za letom odločno zahtevali ne samo hranarino za vse dni v mesecu, marveč tudi zvišanje iste, da se omogoči delavcu uspešno

zdravljenje. Gospodje, kdo je bil tisti, ki je leto za letom te zahteve odklanjal? Ali jih ni odklanjala odlična gospoda iz vaših vrst, ki je in še vedri in oblači na glavni skupščini in v centralnem upravnem odboru bolniškega fonda?

Ali ste gg. zvezarji že pozabili, kako ironično je vaš prvoboritelj g. Deržič na skupščini v Ljubljani zavračal predlog po povišanju hranarine z vprašanjem: »Kje pa boste vzeli denar?«

Ali ste pozabili, kako odločno so g. Deržič in njegovi prijatelji nastopili proti predlogu Savezarjev, da naj se sodnijskim potom iztirja dolgujoče milijone na prispevkih, ki bi jih morala plačati železniška uprava?

Leto za letom so Savezarji zahtevali popolno samoupravo bolniškega fonda, ki ne sme biti podrejen Ministrstvu saobračaja, da ne bo delodajalec istočasno upravljal in nadzoroval bolniški fond. Enako odločno pa so leto za letom Zvezarji pobijali ta predlog in zahtevali, da mora ostati bolniški fond v upravi in pod nadzorstvom delodajalca.

Leta 1935, ko so se morali prvič

predstaviti kot novoizvoljeni delegati, pa so postavili za oblastno skupščino — čujte in strmite — popolnoma enake zahteve, kot so jih stavili preje Savezarji. Celo avtonomijo so zahtevali, novo uredbu, višjo hranarino itd, točno vse ono, kar so preje kot »savezarsko demagogijo« pobijali. Seveda ti predlogi so bili samo za Ljubljano. V Beogradu se je vršila 7. oktobra 1935 izredna glavna skupščina bolniškega fonda, ki je imela nalogo izdelati vse potrebno za novo uredbu o zavarovanju železničarjev. Z uredbu bi se dalo rešiti vprašanje bolniškega in nezgodnega zavarovanja delavstva, vprašanje avtonomije. Vendar Zvezarji so v Beogradu soglasno sprejeli mesto načrta nove uredbe sklep, da se naproša gospoda železniškega ministra, da ne izda nove uredbe. Hoteli so le poseben odbor, ki naj izdela načrt novega pravilnika. Seveda je g. minister tej prošnji ugodil in vprašanje nove uredbe je bilo stavljen z dnevnega reda, železničarji pa so bili s tem obsojeni na nadaljno nevzdržno stanje v bolniškem fondu.

Pa kaj bi navajali stare dogodke, katere vsi železničarji itak poznajo. Naj zadostuje le nastop Zvezarjev na zadnji skupščini bolniškega fonda v Ljubljani. V svojem letaku se hvaliso z visokimi izdatki za hranarino in zdravljenje. Kako pa je bilo na skupščini? Glavni njihov predstavnik je apeliral na železničarje, naj »štedijo« pri boleznih in če se že javijo bolnim, naj se v prvi vrsti zdravijo z »domaćimi zdravili«. Za domača zdravila železničarjem ni treba plačevati visokih prispevkov za bolniško zavarovanje in za povišanje hranarine, vsled katerega bi se ne smeli javljati bolnim, se železničarji enako zahvaljujejo.

Marsikaj pa gospodje Zvezarji niso navedli v svojem letaku! Oni na primer niso navedli, da so na glavni skupščini leta 1935 sprejeli sklep, da naj fakultativni člani plačujejo 3% svojih prejemkov kot prispevek za bolniško blagajno. Zvezarji dobro vedo, da so se Savezarji proti povišanju prispevka za fakultativne članke odločno borili, oni dobro vedo, da je bilo 100% povišanje prispevka za upokojece velik udarec in oni bi lahko ta sklep na glavni skupščini razveljavili in odklonili, vendar so glasovali za njega! Zakaj ne pišejo o tem v letaku?

Zakaj ne pišejo v letaku, da so s pravilnikom, s katerim se tako hvalijo, odvzeli upokojemcem aktivno in pasivno volilno pravico, čeprav tega uredba ne predvideva? Dobro vemo, kdo je imel interes na tem, da upokojenec ne sme biti delegat na skupščini in komu je zvezarska gospoda s tem izkazala veliko uslugo! Upokojenec, ki ni odvisen od predpostavljenih, bi na skupščinah daleko bolj svobodno izvajal kritiko in to gotovim činiteljem ni bilo po volji. Upokojenec mora danes plačevati dvojni prispevek, volilne pravice pa nima, za kar se ima zahvaliti zvezarski gospodi!

Številke navaja zvezarska gospoda v svojem letaku! Pravijo, da bodo samo za zdravila izdali napram letu 1935-36 skoraj 400.000 dinarjev več. Zakaj niso navedli, da se je leta 1932-33, ko so bili v bolniški blagajni še Savezarji, za zdravila tudi izdalo 400.000 dinarjev več, pot potem, ko so jo prevzeli Zvezarji.

Zakaj ne navajajo, da so se porodniške podpore znižale od Din 800.000 v letu 1932-33 na komaj Din 250.000 v letu 1936-37?

Zakaj ne navajajo v letaku statistike, kdo se je vse zdravil v zdraviliščih in kopališčih? Na železnici je pretežna večina delavstva in njih rodbinskih članov. V letu 1936 se je zdravilo v kopališčih in zdraviliščih skupno 321 oseb, od tega 143 uradnikov, delavcev pa le 58, leta 1937 se je zdravilo 229 oseb, od tega 104 uradniki in le 36 delavcev! Zakaj ne navajate te statistike? Morda boste trdili, da je delavec bolj zdrav in da živi uradnik v slabših zdravstvenih razmerah? Morda boste trdili, da je delavec le par sto, uradnikov pa na tisoče? Vsakdo privoščil zdravljenje onemu, ki je potreben, vendar je dolžnost onih, ki upravljajo bolniški fond, da sprejmejo take predpise za zdravljenje, ki bodo omogočili tudi onemu zdravljenja potrebnemu, ki zasluži mesečno le pač sto dinarjev, zdravljenje, ne pa da je zdravljenje v zdraviliščih in kopališčih omogočeno le onemu, ki zamore za to plačati take zneske, kakršnih delavec ves mesec ne zasluži.

Še nekaj ni gospoda navedla v svojem agitacijskem letaku — dijete! Leta 1933-34 so znašale vse dijete skupno z nagrado za upravno osebje le Din 58.000. Leta 1935 so nastopili Zvezarji v bolniškem fondu in že prvo leto so znašale dijete Din 114 tisoč in za leto 1936-37 so gospodje Zvezarji zahtevali, naj se odobri v proračunu za dijete celo Din 147.800.

Lahko bi našli iz uradnih poročil še marsikaj, kar so Zvezarji naredili »dobrega« za železničarje, vendar smo uverjeni, da jih železničarji v ljubljanski direkciji tako dobro poznajo, da jim ne bodo nasledili in da ne bodo glasovali proti lastnim interesom.

V današnji številki objavljamo proglas »Akcijskega odbora«, ki je bil sestavljen na podlagi predlogov iz vrst železničarjev samih kandidatno listo za volitve v bolniški fond.

Dolžnost slehernega železničarja, ki želi dobro sebi in svojcem, je, da ta dan glasuje za listo Akcijskega odbora. Sleherni »železničar naj dvigne uradno kuverto, javi naj se pri zaupniku »Ujedinjenega Železničarja«, kjer bo dobil kandidatno listo. Kandidatno listo naj zalepi v kuverto in dne 6. oktobra 1937 osebno odda volilni komisiji, ker bo s tem protestiral proti znanim zvezarskim metodam in manifestiral za samoupravo bolniškega fonda ter odločno izjavil, da zahteva čimprejše uveljavljenje nove uredbe o bolniškem in nezgodnem zavarovanju železničarjev.

S tem, da oddate glas za listo Akcijskega odbora, katere nosilec je Gorše Franc in na kateri kandidirajo naši sodrugi iz vseh večjih službenih edinic, glasujete za:

aktivno in pasivno volilno pravico upokojenih članov,

popolno samoupravo bolniškega fonda,

avtomatično podaljšanje bolovanja delavcev na 52 tednov,

uvedbo proporcij in tajnih volitev,

zidavo zdravilišča za tuberkulozne na Golniku,

novo uredbu bolniškega fonda, s katero naj se zvišajo dajatve tudi za delavstvo, ki je danes najtežje prizadeto.

—///—

Nabirajte člane

za Cankarjevo družbo. Za 20 Din dobi vsak član 4 lepe knjige.

Vsem članom bolniške blagajne ravnateljstva državnih železnic v Ljubljani

Z obvestilom B. f. št. 5 z dne 24. avgusta 1937 je ravnateljstvo drž. žel. v Ljubljani objavilo, da se vrše

volitve 50 skupščinarjev in 25 namestnikov bolniškega fonda dne 6. oktobra 1937 od 8. do 18. ure

Kaj pomeni za železničarje bolniška blagajna, ni potrebno posebej povdarjati. Po tolikih letih je prišel čas, da se bodo vršile volitve tako kot zahteva to resnična demokracija. Vsak zavedni železničar ve, kako so se vršile zadnje volitve. Da se to ne ponovi, je ležeče samo na Vas, ki želite, da bodo volitve rezultat resnične večine železničarjev.

Kakšno je današnje stanje? Vseh volilnih upravičencev je nad 12.000, izmed teh je skoraj polovica, ki niso včlanjeni v nobenem društvu. Tako na neorganizirane, kakor tudi na člane strokovnih društev se obrača akcijski odbor s pozivom, da se udeležite volitev polnoštevilno ter s tem dokažete, da se zavedate svojih pravic in dolžnosti v dobrobit naše bolniške blagajne.

Ne bojte se ničesar, temveč mirno in zavestno izpolnite volilno pravico s tem, da oddaste svoj glas za **sporazumno kandidatno listo**, ki Vam jo pravočasno dostavi akcijski odbor. Ne nasedajte nikakim govoricam. **Kdor govori proti naši kandidatni listi, je naš neprijatelj.** Zabeležite si vsako nepravilnost ter nam jo javite, da jo obelodanimo in predložimo na primerno mesto. Kajti časi, ki so bili, jih ni in se ne vrnejo.

Poagitirajte med svojimi tovariši, bodite čuječi, da se vendar nastopi pot, ki bo za vse koristna.

Vsak član naj vzame pri svoji službeni edinici volilno kuverto ter naj jo nikomur ne odda, dokler ne dene vanjo našo listo, čije nosilec je

Gorše Franc,
poverjenik Ra II,

nakar jo zalepi in nato dne 6. oktobra osebno odda volilni komisiji pri svoji edinici.

Oni volilci pa, ki se nahajajo na dan volitev službeno na progi, volijo v tisti postaji, ki jim čas to dopušča. Po možnosti v eni večji postaji ter naj pazijo, da se jih vpiše v volilni seznam.

Na dan volitev naj bodo naši zaupniki polnoštevilno pri volilnem lokalu. Štejte kolikor mogoče naše glasove radi kontrole. Ne zamudite prilike, ki se Vam nudi z volitvami, da pokažete svojo neomajno voljo.

Da boste na jasnem, kaj nameravamo in v katerem pravcu bomo delovali, Vam podamo naš program, na katerega smo se zedinili:

1. Uvedba poročnih volitev, da pridejo do veljave tudi manjše skupine. Sedanji večinski sistem se mora zavreči, ker je zastarel in ne odgovorja načelom demokracije.
2. Zahtevamo čim večjo samostojnost pri upravi bolniške blagajne tako, da bomo z našimi prispevki in z dotacijo, ki jo mora dati država, razpolagali sami.
3. Vsi člani bolniške blagajne morajo imeti aktivno in pasivno volilno pravico.
4. Porodniške podpore je zvišati od sedanjih Din 200.— na najmanj Din 500.—
5. Takošnja zidava prizidka na Golniku za tuberkulozne bolnike.
6. Zdravljenje tuberkuloznih rodbinskih članov do popolne ozdravitve na račun bolniške blagajne.

To so naši zahtevki, od katerih ne bomo odstopili. Saj je prav verjetno, da bodo člani drugih oblastnih uprav stavili slične zahtevke. Kakor vidite, volilci, ni veliko obljub, ker se obstoječe stanje ne da spremeniti naenkrat, kajti pota demokracije so zamudnejša, zato pa gotovo vodijo do medsebojnega znosljivega sožitja.

Ne dajte se begati od nikogar, ker naša moč je v nas samih. Poagitirajte zlasti med delavci.

Železničarji! Pričakujemo, da boste vsi kot zavedni slovenski člani glasovali za skupno kandidatno listo, ki jo je po vsestranskem sporazumu sestavil akcijski odbor.

Ne pozabite: nosilec naše liste je **Gorše Franc.**

Akcijski odbor.

Akcijski odbor in ljubljansko železničarsko podporno društvo

Železničarsko podporno društvo v Ljubljani z volitvami ni imelo sreče. Volitve, ki so se izvršile, so bile za posamezne volilne edinice najprvo razveljavljene, za tem je politična oblast odgodila splošne volitve, ki bi se imele vršiti že leta 1936 tako, da društvo tekom lanskega in letošnjega leta ni imelo vodstva, ki bi predstavljalo večino članstva in vživalo tudi njegovo zaupanje. Maja so se letos končno vršile volitve, pri katerih je proti oficijelnim zvezarskim listam nastopilo ono članstvo, ki se z zvezarsko politiko v društvu ni strinjalo ter je lista akcijskega odbora dobila večino delegatov.

Pred volitvami je akcijski odbor izdelal poseben program, s katerim je šel na agitacijo med članstvo. Od volitev bodo kmalu pretekli 4 mesece, vendar ves ta čas članstvo o kakem nadaljnjem delovanju akcijskega odbora ni bilo obveščeno ter se upravičeno boji, da bo pri društvu ostalo vse po starem. Vršiti se mora občni zbor, ki bo moral sprejeti da-

lekosežne ukrepe, spremembo pravil in pravilnikov, moral se bo resno baviti s finančnim stanjem društva, ako bo hotel uresničiti program, ki ga je postavil akcijski odbor s sledečimi točkami:

1. uvedba tajnih volitev po poročnem sistemu,
2. društvo mora ostati še nadalje na podpornem sistemu ter mora višina podpore odgovarjati dohodkom društva, upravni izdatki pa se morajo znižati na minimum.

Nemogoče je vsa vprašanja, ki so v zvezi z reorganizacijo društvenega poslovanja, obdelati in rešiti tekom par ur na občnem zboru, ako ni ves material že preje zbran in prešturiran. Članstvu so mora nuditi možnost, da zavzame k eventualnim spremembam svoje stališče, da krajnjim delegatom potrebne direktive in polnomočja za sklepanje na občnem zboru.

Ni prav, da akcijski odbor sedaj spi spanje pravičnega in se namerava najbrže zbuditi šele tik pred

občnim zborom odnosno pustiti delegatom proste roke, ker v tem primeru bo ostalo v Podpornem društvu vse pri starem, samo v odbor bo eventualno mesto Petra prišel Janez, od česar pa ne bo imelo članstvo nikake koristi. Še je čas, da akcijski odbor zamujeno nadoknadi. Še je čas, da se izdelajo načrti pravilnikov za volitve, predlogi za spremembo pravil, točni pregledi finančnega stanja društva ter ocena bo-

dočih društvenih dohodkov in izdatkov ter ves material dostavi izvoljenim krajevnim delegatom, da ga predelajo na članskih sestankih in zavzamejo svoje stališče.

Akcijski odbor se ne sme zadovoljiti z lavorikami zmage pri volitvah, marveč mora že sedaj s pripravljalnim delom dokazati, da je vreden zaupanja, ki mu ga je pri volitvah izkazalo članstvo.

—//—

Kdaj bodo izvršeni sklepi občnega zboru Nabavljalne zadruga?

Na predkonferenci in na občnem zboru železničarske Nabavljalne zadruga, ki se je vršil dne 18. aprila 1937, je bilo sklenjeno, da se mora definitivno izdelati nov pravilnik za delegatske volitve, ki naj jamči svobodne, tajne in poročne volitve, da se tako pojača zaupanje zadrugarjev v lastno zadrugo ter omogoči da bo posebna komisija preiskala vse poslovanje bivše mesarije in izdelala točno poročilo za prihodnji občni zbor, da se ta zadeva likvidira in z eventualnimi krivci obračuna.

Že pet mesecev je preteklo od tega občnega zbora, vendar še ni rešeno ne prvo in ne drugo vprašanje. Glede prvega vprašanja — pravilnika o delegatskih volitvah — izgleda, da sedanja večina nima smisla za izdelavo takega pravilnika, za rešitev drugega vprašanja pa je baje že ime-

novana posebna komisija, ki pa s svojim delom še ni pričela.

Zadrugarji po progi sprašujejo delegate, kaj je v zadrugi novega, ali so sklepi občnega zbora že izvedeni in se čudijo, da upravni odbor doslej ni našel toliko časa, da bi vsaj izdelal načrt novega pravilnika in ga dostavil delegatom v pregled, da bi zamogli člani staviti svoje protipredloge. Deloma se zamore ta zamuda opravičiti z občnim zborom Nabavljalnih zadrug, ki se je vršil v Ljubljani in je bil združen z ogromnim delom, ki so ga morali vršiti funkcionarji ljubljanske Nabavljalne zadruga. Ta občni zbor je sedaj za nami in upajmo, da bo upravni odbor vsaj tekom septembra izdelal načrt pravilnika in da bo tudi komisija za pregled poslovanja bivše mesarije pospešila svoje delo ter objavila svoje zaključke.

Zadružni kongres v Ljubljani

Dne 30. junija in 1. julija so bili zbrani v Ljubljani zastopniki Nabavljalnih zadrug državnih nameščenec, ki so združene v Zvezi, katera šteje sedaj 270 zadrug. Za občni zbor je izdala Zveza obširno poročilo, iz katerega je razvidno, da je v letu 1936 stopilo v članstvo na novo 20 kreditnih, 18 nabavljalnih, 1 stavbena in 1 produktivna zadruga, izstopila pa je samo 1 stavbna zadruga. V Zvezi je sedaj včlanjenih 115 nabavljalnih, 139 kreditnih, 10 stavbnih in 6 produktivnih zadrug. Obratni kapital nabavljalnih zadrug znaša nad 128 milijonov dinarjev. Zadruga v dravski banovini so na prvem mestu, ker imajo že skoraj 43% lastnega kapitala. V Sloveniji je 13 nabavljalnih zadrug z 21 prodajalnami, ki so prodale lansko leto za nad 81 milijonov blaga svojim članom.

Kreditnih zadrug je 139, od teh 10 v dravski banovini in sicer v Celju, Kočevju, Kranju, 2 v Ljubljani, 2 v Mariboru, v Murski Soboti. Novem mestu in v Ptuj, so imele ob

koncu lanskega leta 123.899.806 Din kapitala. Od tega imajo vse kreditne zadruga skupaj 48.761.000 Din lastnega kapitala. Vse kreditne zadruga skupaj so dale lani 40.670 posojil v vrednosti okrog 94.000.000 Din. Dolgovi vseh zadrug skupaj so znašali skoraj 112.000.000 Din, dolžnikov je bilo 47.383, na vsakega dolžnika odpade povprečno Din 2361 dolga. Kreditne zadruga v dravski banovini so dale v teku lanskega leta 15.110.091 Din posojil.

Povodom kongresa je Zveza nabavljalnih zadrug skupno z ljubljansko železničarsko zadrugo organizirala posebno razstavo, v kateri je bila statistično in grafično podana prav pregledna slika dosedanjega zadružnega dela.

Po končanem kongresu pa je ljubljanska Nabavljalna zadruga otvorila v Gozdu pod Martuljkom železničarski mladinski dom, Zveza nabavljalnih zadrug pa lasten počtniški dom.

Zaključki občnega zbora Zveze nabavljalnih zadrug

Delegati zadrug drž. uslužbencev, predstavitelji 150.000 zadrugarjev — državnih in samoupravnih uslužbencev, upokojevcev in delavcev v drž. gospodarskih podjetjih — zbrani na XVI. redni letni skupščini Zveze nabavljalnih zadrug drž. uslužbencev, ki se je vršila v Ljubljani dne 30. junija 1937, leta, po vsestranski obravnavi o stališču, ki so ga zasebni posredniki, njihova združenja in zbornice zavzele do zadružnega pokreta, enodušno osvajajo sledečo

resolucijo:

Pojav zadružnega gibanja je bil izzvan zaradi delovanja individualističnega gospodarstva, ki sproščeno vseh družbenih ozirov teži za čim večjim dobičkom ne glede na dejstvo, da na ta način povzroča opustošenje in anarhijo na gospodarskem in družabnem polju. Gmotno šibki člani človeške družbe, ki s svojimi dohodki takih zahtev ne morejo vzdržati, so prisiljeni, da najdejo nov sistem za proizvajanje in razdeljevanje dobrin; da najdejo socialnejši, pravičnejši in moralnejši sistem, ki bo upošteval koristi širokih ljudskih slojev in družbe kot celote, ne samo koristi posestnika kapitala, podjetja in koristi privatnih posrednikov. Na tej osnovi se porajajo razna družabna gibanja, med katerimi je najrealnej-

še, najprimernejše in najpravičnejše gibanje za zadružno organizacijo potrošnikov.

Zadružno gibanje predstavlja za vso družbo ogromno pridobitev v gospodarskem, socialnem in kulturnem pogledu, ker hoče:

mirnim, evoliucijskim putem, v polnem soglasju z življenjskimi interesi najširših ljudskih slojev omogočiti kar najbolj smotrno proizvodnjo in čim najbolj gospodarsko porazdelitev dobrin;

opleniti človeka — poedinca, vzgajajoč ga, da samo v zaščiti splošnih koristi gleda tudi zaščito svojih lastnih;

na ta način doseči čim večje število zadovoljnih, gmotno preskrbljenih članov ljudske skupnosti, samo na ta način se lahko odvrnejo razredne, verske, politične in druge medsebojne borbe in zjamči miren razvoj med razredi, narodi in državami.

Zadružno gibanje v naši državi spada tako po svoji miselnosti kot po svojih poslovnih načelih med najčistejša gibanja na svetu.

Če se na vse to ozremo, tedaj je težko razumeti stališče zasebnih posrednikov do zadružnega gibanja. To stališče je razumljivo samo tedaj, če smatramo, da jih v njihovi borbi proti

Izbiri delegata za Bolesnički fond

Nakon svršenoga perioda od 3 godine raspisani su ponovni izbori, koji će se obaviti u srijedu, dne 6. oktobra o. g. Svi željezničari, članovi Bolesničkog fonda, izaći će toga dana birališta i dati svoj glas za kandidata, u kojoj će imati najviše povjerenja. Koji su to kandidati?

Nekada — ne baš tako davno — reklo se željezničarima: Kandidati, u koje morate imati povjerenje, su oni, koje je postavilo Udruženje nacionalnih željezničara! U njih imade povjerenje šefovi, pa je samo po sebi razumljivo, da u njih moraju imati povjerenje i svi željezničari. U duhu toga gesla ispadali su i rezultati izbora. Godinama i godinama je tako išlo i trebalo je uložiti mnogo muke i napora, da se takvo patrijarhalno shvatanje slomi. Tek pred 3 godine u izbornoj borbi uspjeli su oni, koji su rekli: nije važno u koga imade povjerenje Direkcija i skim su šefovi, nego je važan program, za koji se kandidati zalažu, oko kojeg se okupljaju. Taj program ne mora sa 100% koicidirati sa shvatanjem Direkcije i njenih ljudi, on može biti i protiv njih! Sastavljen je program, istaknuti su zahtjevi. Svi, koji ste za te zahtjeve, glasajte za kandidate, koji su ga istakli. Prvi puta od kada se provode izbori željezničari su glasali za program, smatrajući svoje kandidate samo sredstvom, da program izvedu. Pobjedila je lista nezavisnih željezničara.

Na kojim zahtjevima se okupila većina željezničara prigodom prošlih izbora? Evo, reproducirati ćemo njihove glavne točke:

1. Zahtjevamo poštivanje prava autonomije Bolesničkog fonda zajamčenog postojećom Naredbom, jer samo tako može ustanova Bolesničkog fonda odgovarati svrsi, kojoj je namijenjena.

2. Da poslodavac daje bezuvjetno svoj puni doprinos u smislu čl. 43. Naredbe Ministarstva saobraćaja, a Centralnoj upravi stavlja se u dužnost, da taj doprinos osigura budžetom.

3. Da se i penzionisani radnici prime za fakultativne članove Bolesničkog fonda, koje im je pravo zagarantovano po čl. 18. Naredbe o osiguranju državnog i saobraćajnog osoblja.

4. Da se dokine protuzakonita Naredba Central. uprave br. 1462/33 od 7. VI. 1933. kojom je povišen prinos za Bolesnički fond od 1 i pol na 3% za penzionisane članove.

5. Da se uspostavi besplatno liječenje zubi kao je bilo god. 1923. te potpuno slobodan izbor liječnika. Da se uštedjena svota na partiji za liječenje zubi od ca. 200.000.— upotrebi za poboljšanje liječenja zubi članova i njihovih porodica, dok se ne riješi pitanje besplatnog liječenja zubi.

6. Radi ograničenja liječenja na osnovu čl. 56. Naredbe o osiguranju

zadružništvu vodi izključno osobni gmotni interesi, bez vseh socialnih oziror in najosnovnejšega čuta dolžnosti do družbe in države. Njihovi razlogi v govorih, v tisku in v resolucijah to najbolje potrjujejo. Njihovo stališče ni v skladu z obstoječimi zakonskimi predpisi ter je polno neresničnih trditve.

Zato skupščina apelira na celokupno našo javnost in na vse odločujoče faktorje, da vselej, kadar se pojavijo organizirani napadi na zadružno gibanje, imajo pred očmi, da izhajajo ti napadi od maloštevilne vrste ljudi, ki jih zadruge motijo samo zaradi tega, ker jih silijo, da pri svojem delu upoštevajo tudi neke obveze do skupnosti.

Dalje skupščina apelira na vse zadruge, zadruge in zadružne zveze v naši državi, da strnejo svoje vrste v obrambo zadružnih načel, v korist malih in šibkih ljudi, na katere tudi vedno apelirajo, če gre za obrambo naših narodnih in državnih idealov.

državnog saobraćajnog osoblja po kojem plaća Bolesnički fond radnicima liječenje samo 26 nedelja, te periodičnim članovima imenovanih i radnika samo 12 nedelja, a kako među članovima fonda ima dosta oboljelih na raznim bolestima, kojih liječenje iziskuje duže vremena, tražimo da se radnicima produži potrebno liječenje na 52 nedelje, a članovima porodice bez razlike na 26 nedelja.

7. Da se povрати pravo na besplatno liječenje u banjama i bolnicama, kao što je svojevremeno postojalo.

8. Da se ukine prepisivanje lijekova po tabelama i crvenim knjižicama, te da se to prepusti slobodnoj volji i ljekarskoj savjesti.

9. Da se reorganizira zdravstvena služba za djecu. U tom smjeru imalo bi se:

a) odijeliti dječju ambulantu od odraslih i

b) za bolesnu djecu izgraditi depandanca na moru u Kaštel-Lukšiću, a u visinama u Šumetlici kod Nove Gradiške.

10. Da se isplaćuje 70% hranarine za sve dane u mjesecu računajući 8-satni radni dan te da se ista sa zaključkom 24. mesečno obračuna i sa plaćom isplaćuje.

U slučajevima nezgode da se postupak oko isplate pomoći skratiti na minimum i isplaćuje najkasnije do 5. u mjesecu.

11. Da se izmjeni čl. 18. Pravilnika za liekare u predmetu plaćanja podvoza liječnika pri posjetu članova i njihovih porodica, koji stanuju dalje od 3 km izvan rajona, na taj način, da ovaj trošak pada na teret Bolesničkog fonda.

12. Da se radnicima plati naknada za izgubljeno vrijeme prigodom ambulantnog liječenja, kao što je i ranije bilo. Ovo važi i za liječenje zubi.

13. Da se dokine Naredba izašla u »Službenim Novinama« državnih saobraćajnih ustanova br. 2 od 15. I. 1935. (i raspis br. 3. od 22. I. 1935.) kojom su ponovno snižene dojijske pomoći za opremu djeteta te pogrebne kao protuzakonita, te da se vrate prava na dotične pomoći potpuno u opsegu čl. 18. Naredbe o osiguranju državnog saobraćajnog osoblja.

14. Da se izabere odbor kojemu se stavlja u dužnost što skorija izgradnja sanatorija za tuberkulozne.

15. Da se u saradnji sa školom narodnog zdravlja u Zagrebu započne zajednički i praktični rad na polju zaštite matere i djece te suzbijanje tuberkuloze i sanacija stanova.

16. Uslijed premalenih prostorija današnje ambulante u tolikoj mjeri da se u jednoj sobi liječe i pregledavaju luetičari, tuberkulozno zaraženi i oboljeli na uhu, grlu i nosu, koje je stanje neizdrživo te iziskuje neodložno preuredjenje prostorija, tražimo da se ustanova hitno pobrine za pravilno rješenje ovog pitanja.

17. Tražimo u ambulanti u Zagrebu dežurnu službu po danu i po noći jer sadašnji sistem nemogućeg rajonskog rasporeda ne odgovara potrebama ni interesima članova ni fonda. Ujedno se zaključuje nabava auta za dežurne liječnike, kako bi dežurna služba i bezprikorno funkcionirala.

18. Da Oblasna uprava Zagreb postavi šefa liječnika, a ukoliko postoji bilo kakav ugovor sa drugim licem, da se takav ugovor raskine, jer je zajednička funkcija šefa-liječnika fonda i šefa sanitetskog odsjeka direkcije inkompatibilna.

Šta je od tih zahtjeva postignuto?

Pitanje autonomije Bolesničkog fonda, pravo na liječenje i potpore kroz 52 nedelje, ukidanje liječenja po »crvenim knjižicama« trebalo je riješiti donošenjem nove Uredbe o osiguranju saobraćajnog osoblja. Odbori na koje su imali uticaj i predstavnici sa nezavisne liste, izradili su dobar projekat nove Uredbe, ali je

ta — na žalost — odbijena po većini prošlogodišnje izvanredne skupštine u Beogradu, koju su sačinjavali delegati Nacionalnog udruženja željezničara. Mjesto uredbe većina skupštine se zadovoljila zahtjevom, da se donese samo novi Pravilnik.

Kako tim Pravilnikom nisu mogle biti izmijenjene odredbe Uredbe, to se njegovim donošenjem moglo postići samo neznatno poboljšanje. Ne ka od tih poboljšanja mi ćemo citirati:

Predviđeno je, da saobraćajna ustanova treba da plaća svoj puni doprinos fondu, ali od toga male vajde; ostalo je vse pri starom.

Pravilnikom je omogućeno radnicima, da — nakon što budu penzionisani — mogu ostati fakultativnim članovima fonda.

Zubno pitanje uspjelo je toliko dotjerati, da sada dobije plomiranje zubi i zubalo svaki član i to uz minimalan doprinos.

Oporavište za djecu u šumi Šumetlici izguralo se toliko napred, da će još ove godine biti moguće uputiti na liječenje i oporavak veći broj djece. Jednako se gura i sa oporavištem za djecu u Kaštel-Lukšiću.

Uspjelo je ishoditi, da se radnicima isplaćuje hranarina za vse dane u mjesecu i u vsini od 70 posto od zarade. Također se mnogo postiglo kupnjom zemljišta na Golniku, ali stvar sada zapinje sa izgradnjom liječilišta za tuberkulozne.

U Zagrebu je proguran zaključak, da se sagradi još jedna ambulanta pokraj ložione i tako omogućiti članovima, a naročito radnicima, da brzo dođu do liječničke pomoći, a ne da gube vrijeme — i zaradu — čekajući i gurajući se u centralnoj ambulanti.

Najviše se guralo, da se u Zagrebu sagradi fondovska bolnica, pa da se

tako riješi teški problem bolničkog liječenja, koji je jedan od najboljih. Prilike su u Zagrebu u tom pogledu upravo nepodnosive. Doći do bolničkog liječenja znači biti sretnik, a ako do njega dodješ, uživaš ga pod najnepovoljnijim uslovima: leže po dvorjaci u jednom krevetu, sobe male i zažuljive, njega slaba i t. d. Jedino je rješenje: graditi vlastitu bolnicu sa najmanje 200 kreveta! Delegati, koje su nezavisni željezničari izabrali pred 3 godine na spomentom programu, dogurali su to pitanje do konkretnog rješenja: kupljeno je gradilište i dana je obaveza, da će se bolnica izgraditi. Zadatak delegata, koji će prigodom ovih izbora biti izabrani na istom programu, biti će, da bolnicu privedu njenom oživotvorenju. Ako učine samo to, učiniti će mnogo.

Delegati, koji su pobjedili prigodom prošlih izbora, unjeli su u poslovanje Bolesničkog fonda mnogo života i dinamike. Ljudi, koji su željezničare ranije u toj ustanovi predstavljali, bili su već po malo usadrene figure, koje niso imale nikakve samostalnosti: radili su ono što je bilo u želji izvjesne gospode u fondu i Direkciji, a ne ono, što je bilo u životnom interesu članova. Bila bi teška greška pokloniti tim ljudima i najmanju vjeru prigodom ovih izbora. Naprotiv! Sve što miriše na udruženjašku ili njoj sličnu politiku treba bojkotirati, a okupiti se oko programa i ljudi, koji su do sada ispravno shvaćali svoju dužnost i nesebično branili interese željezničara. U borbi za uticaj u Bolesničkom fondu treba se maniti svih nacionalističkih, plemenskih ili religioznih parola, a okupiti se na konkretno postavljenim zahtjevima za poboljšanje prilika u Bolesničkom fondu i povećanja brige za zdravlje i živote željezničara i njihovih familija.

Izbor skupštinara Bolesničkog fonda

G. Ministar Saobraćaja svojom odlukom C. U. broj 4447/37. od 1. augusta o. g. odobrio je da se izbori za skupštinare oblasnih skupština bolesničkog fonda izvrše u srijedu, dne 6. oktobra o. g.

U vezi s tim prama odluci g. Direktora drž. željeznica u Zagrebu broj gornji imenuje se za:

Pretsjednika izborne komisije: Dr. Zlokar Robert savjetnik IV/2 gr. Za članove: Car Kuzma v. kontrolor VI. gr., Jakšić Dušan, ofic. VIII. gr.

Za predsjednika izbornog odbora: Kušec Dragutin v. savj. IV/1 gr.

Za članove: Hojanić Vatroslav savj. IV/2 gr., Žužić Ivan v. kontr. VI. gr., Valent Josip kontr. VII. gr., Iskra Rudolf ofic. VIII. gr.

S obzirom na broj članova kod zagrebačke oblasne uprave birati će se 50 skupštinara i 25 zamjenika.

Izbor skupštinara vrši se lično i neposredno tajnim glasanjem pomoću glasačkih listina. Prama tomu nije dozvoljeno glasanje preko koga drugoga, a niti je dozvoljeno sakupljanje glasovnica po jednom licu koje bi ih predalo izbornoj komisiji, već mora svaki član koji želi glasati to učiniti lično.

Pravo glasa imadu samo obavezni članovi, a za dokaz pri glasanju služi članski list bol. fonda ili službena legitimacija.

Izbor se vrši po službenim jedinicama glasačkom listom, koja može biti štampana ili rukom pisana, no ne smije biti potpisana. Glasačka lista treba da sadrži 50 skupštinara i 25 zamjenika sa oznakom imena, prezimena i zanimanja i službene jedinice.

Ako lista sadrži više ili manje skupštinara odnosno zamjenika, glas ne važi.

Pod glasačkom jedinicom razumijeva se: stanica, ložionica, lož. ispostava, sekcija, nadzornički srez, radionica, središnje stovarište materijala uopće svaka jedinica koja samostalno obavlja službu.

Članovi koji se na dan izbora nalaze na službenom putu van svoje službene jedinice, mogu glasati kod ma koje glasačke jedinice, gdje se

nalaze za vrijeme izbora s tim, što će predati predsjedniku izborne komisije objavu svoje jedinice, da su sprečeni da glasaju u svojoj jedinici. Ova se objava prilaže glasačkom spisku. Prama tomu službenici koji će na dan izbora biti službeno odsutni, ako žele glasati neka si kod svog stariješine nabave takovu objavu.

Prije izbora kod svake glasačke jedinice obrazuje se mjesna izborna komisija, koju sačinjava stariješina jedinice, odnosno onaj koga on odredi, kao predsjednik i dva službenika člana Fonda. Ova komisija prima zatvorene kuverte od glasača, pak ih unosi u spisak u tu svrhu sastavljen. Komisija upiše ime onoga koji je kuvertu predao, ali se na kuverti ne smije napisati redni broj glasača, pod kojim je u spisku uveden. Rad komisije traje određenog dana neprekidno od 8 do 18 sati. Poslije toga roka završuje se glasanje i spisak glasača zaključuje potpisima članova komisije i pečatom odnosno žigom dotične službene jedinice.

Po svršenom glasanju mjesna izborna komisija kod svake službene jedinice, pošto sredi izborni materijal, spakuje sve glasačke liste sa spisakom glasača u poseban omot, na kojem se moraju potpisati sva tri člana izborne komisije nakon što je omot zapečaćen, a šef službene jedinice dužan je isti u roku od 24 sata poslati nadležnoj oblasnoj upravi bol. fonda sa oznakom da je u omotu izborni materijal dotične službene jedinice. Ovom omotu ima šef jedinice priložiti spisak obaveznih članova fonda, koji pripadaju glasačkoj jedinici, gdje je glasanje izvršeno.

Službenici Oblasne Direkcije i Računovodstva u Zagrebu predati će svoje kuvertirane glasovnice dne 6. oktobra između 8 do 18 sati neposredno izbornoj komisiji u kancelariji Oblasne uprave bol. fonda soba br. 12.

Glasanje je po listama i tajno a obavlja se na taj način, da svaki glasač preda izbornoj komisiji zatvorenu kuvertu snabdjevenu sa žigom bol. fonda. Ove kuverte dobije svaki glasač od svoje službene jedinice. U kuverti smije biti samo jedna lista.

Sav izborni material svih glasačkih mjesta prima u Oblasnoj upravi izborna komisija, koja počinje raditi dan poslije izbora, a mora posao svršiti najdalje u roku od 8 dana. Izborni materijal koji nije dostavljen komisiji u određenom roku, ne uzima se u obzir.

Sredjene omote sa svojim spisom predaje izborna komisija izbornom odboru Oblasne uprave.

Žalbu na izbore može glasač podnijeti Direkciji preko uprave fonda

u roku od 30 dana od dana objave rezultata izbora.

Upućuju se šefovi službenih jedinica da jave broj obaveznih članova bol. fonda Oblasnoj upravi, kako bi se mogao dostaviti potreban broj kuverata.

Ovu Obavijest treba staviti do znanja svim službenicima kako bi se mogli izbori u redu izvršiti, a šefovi se napose upućuju da se ovih odredaba u svemu drže.

Oblasni upravnik bolesnikog fonda.

Povejte resnico!

Rang vlakospremne osobe je bil v ljubljanski direkciji urejen že maja 1928, ko je bilo odrejeno, da se mora sestaviti na podlagi položenih strokovnih izpitov. Vse vlakospremno osebe je bilo uvrščeno v tri skupine in sicer v I. skupino vsi oni, ki so že imeli vlakovodski izpit, v II. skupino oni, ki so imeli izpit za manipulanta in v III. skupino vlakospremnik z izpitom za potniškega kondukterja. Vsled združitve vlakospremne osebe bivše državne in bivše južne železnice na postaji Ljubljana glavni kolodvor so nastali pred sestavljanjem ranga prepri med vlakospremnik južne in državne železnice, ker so se čutili bivši državni vlakospremnik prizadeti. Na podlagi razgovorov in več sestankov prizadetega osebe je na to direkcija s predhodnimi določbami odredila sledečo izjemo:

Za vlakospremnik, ki so polagali izpite za potniškega in prtljažnega kondukterja ter za vlakovodjo ločeno in so položili izpit za vlakovodjo najkasneje tekom leta 1925, se glede uvrstitve v činovni seznam smatra leto, v katerem so položili izpit za prtljažnega kondukterja kot leto, v katerem so položili izpit za vlakovodjo.

Lahko rečem, da je bilo nad 90% vlakospremnikov zadovoljnih s tem rangom na podlagi strokovnih izpitov ter je imel g. Deržič s svojo ožjo okolico, ko je hotel rang po strokovnih izpitih odpraviti in uveljaviti rang na podlagi grup neoziraje se na strokovne izpite, med vlakospremnik pretežno večino proti sebi.

V vlakospremni službi ne more odločevati šolska izobrazba in ne zlati našivi, marveč odločuje edino strokovna izobrazba in le na podlagi te izobrazbe se mora uslužbencu dodeliti njegova služba. Končno je v Generalni direkciji upravičena zahteva vlakospremne osebe prodrta ter je bil zopet uveden rang na podlagi strokovnega izpita.

Kakor je bilo pri uvrščanju v službene razporede po činu in grupah (§ 110 zakona) veliko število vlakospremnikov prizadetih, neoziraje se ali so izhajali iz vrst bivših državnih ali južnih železničarjev, tako bi bilo pri sestavi ranga po strokovnih iz-

pitih prizadetih brez lastne krivde nekaj bivših državnih železničarjev. Prizadeti so opozorili Direkcijo na krivico, ki bi se jim zgodila, ako bi se nova odredba **dobesedno** izvajala. Istočasno so opozorili na dejstvo, da je bilo to vprašanje v ljubljanski direkciji že rešeno leta 1928, ko se je le za uvrstitev v službene razporede bivšim državnim vlakospremnikom priznal pred letom 1925 položeni prtljažni izpit kot enakovreden vlakovodskemu na južni železnici.

Gotovi prijatelji iz vrst strokovnega društva vlakospremnikov so smatrali za potrebno, da začno te sodelavce napadati, da so proti rangi na podlagi strokovnih izpitov. Njih gonja se je raznesla po vseh domicilnih postajah, zato je potrebno, da ugotovim, da je ta gonja brez vsake podlage in vse obsodbe vredna. Leta 1927 in 1928 marsikaterega od onih, ki sedaj blatijo okoli, ni bilo pri delu za sestavo ranga. Bili so se, da ne bi bili pri direkciji in pri gospodih okoli Deržiča »slabo zapisani« in da jim to ne bi škodovalo. Danes ta bojazen več ne obstoja in najbrže smatrajo, da se kljub spremenjenim razmeram le spleča udariti po sotovarišu, ki je vztrajal pri svojih načelih in ni hotel spremeniti barve.

V informacijo vsem vlakospremnikom moram poudariti, da so tudi prizadeti državni vlakospremnik več čas delali na uveljavljanju ranga na podlagi strokovnih izpitov, da pa smatrajo sporazum prizadetega osebe iz leta 1928 obvezen za vse pošteno misleče vlakospremnik tudi v letu 1937 posebno še, ker vsled izvedbe tega sporazuma ne bo nikdo prizadet z ozirom na dejstvo, da pride ta sporazum v poštev le za postajo Ljubljana glavni kolodvor. Bivši vlakospremnik državnih železnic, ki so položili prtljažni izpit do leta 1925, bodo v doglednem času upokojeni in s tem bo tudi ta izjemna določba sama od sebe prestala veljati.

Beseda, enkrat dana, naj velja ne le danes, marveč tudi jutri. Bodimo možje, da bo tudi uprava videla, da ima opraviti z resnimi uslužbenci, ki vztrajajo pri svojih sklepih in jih ne spreminjajo, ako veter drugače poganja.

Vlakospremnik.

Važne odredbe in pojasnila

Zloraba voznih ugodnosti. Udruženje trgovcev se je zopet pritožilo, da železničari odstopajo uputnice za prevoz premoga, drv in živih privatnikom in tako škodujejo protokoliranim trgovcem, ki morajo plačevati visoke davke. Železniški minister je vsled tega izdal zadnje opozorilo sledeče vsebine:

1. Vozne ugodnosti veljajo le za ono osebo, na katere ime so izdane ter je najstrožje prepovedano te ugodnosti odstopati drugim osebam.

2. Vsaka prekršitev bo imela za posledico odvzem voznih ugodnosti, kazenski postopek pred sodiščem in še službeno disciplinsko preiskavo.

Enako se bo postopalo z onimi železniškimi uslužbenci, ki bi zaznali za eventualne zlorabe voznih ugodnosti, a tega ne bi javili upravi.

Dodatno k tej okrožnici pripominja direkcija, da je ugotovila, da se v zadnjem času železničari v vedno večjem številu vozijo v Dalmacijo (tihotapljenje vina) ter opozarja, da bo proti vsem, katere bo pri tihotapljenju zalotila, najstrožje postopala.

Vozne ugodnosti za delavce.

K novem pravilniku je železniško ministrstvo izdalo več tolmachenj, tako tudi tolmachenje, kdaj pristojno delavcem legitimacija.

Pravico do legitimacije ima stalni ali začasni delavec po treh letih neprekinjene službe pri železnici.

Ako pa delavec brez lastne krivde službo prekine, potem se mu šteje služba pred in po prekinitvi za pridobitev legitimacije v sledečih primerih:

1. Če je prekinil službo vsled odsluženja kadrovskega roka in je po odslužitvi v ojaščini v roku 3 mesecev zopet službo nastopil, onosno je v tem roku vsaj vložil prošnjo za zopetni sprejem.

2. Če je prekinil službo vsled redukcije in je bil tekom treh mesecev sprejet nazaj, onosno je v tem roku zaprosil za sprejem nazaj v službo.

3. Ako je delavec prekinil službo vsled bolezni, onosno je bil kot telesno nesposoben odpuščen. V tem slučaju se mu pri zopetnem sprejemu všteje prejšnja služba le pod pogojem, da mu uprava prizna tudi ostale pravice in če dokaže, da po ozdravljenju ni bil nikjer drugje zaposlen, marveč je takoj vložil prošnjo za zopetni sprejem na železnico.

4. Ako bi bil od sodišča obsojen, pa bi se kasneje izkazalo, da je bil nedolžen.

5. Ako ponesrečeni delavec, ki je vsled nezgode dobil priznano rento, postane zopet sposoben za službo in nastopi železniško službo.

Pojasnila o vrednosti šolske izobrazbe.

Vsled večkratnih sprememb v ustroju naših šol često nastane vprašanje, katere gimnazije, onosno dovršene meščanske šole veljajo kot takozvana »nepopolna srednješolska izobrazba«, ki zadostuje za uvrstitev ulužbencev v 10. grupo činovnikov.

1. Meščanske šole:

Kandidati, ki so dovršili meščansko šolo v šolskih letih 1924-25 in od 1926-27 pa do danes morajo imeti poleg 4 razredov meščanske šole tudi završni izpit.

Kandidatom, ki so dovršili meščansko šolo v letih 1919-20 do 1923-24 ter 1925-26, ni treba imeti završnega izpita, ker v teh šolskih letih ni bil predpisan.

2. Gimnazije:

Kandidati, ki so dovršili 4 gimnazije v letih 1919-20 (velja za vse gimnazije v državi), 1920-21 in 1921-22 (velja samo za Hrvaško, Slavonijo, Srem, Slovenijo, Dalmacijo, Bosno in Hercegovino), 1926-27 do 1928-29 (velja za vse gimnazije v državi), imajo kvalifikacijo za uradnika z nepopolno

srednješolsko izobrazbo, čeprav nimajo nižjega tečajnega izpita.

Odrejanje rente v primeru skrajšanja delovnega časa.

Izbrano sodišče je že opetovano odredilo, da se ima odrediti višina rente po vsakokratnem dejanskem delovnem času in ne po eventualnemu skrajšanemu delovnemu času na dan nezgode. Kljub tem razsodbam pa je ljubljanska uprava bolniškega fonda onim, ki so se ponesrečili v času, ko se je v delavnici delalo le po 7 ur, tudi za kasnejšo dobo, ko je v delavnici bil uveden že osemurnik ordedila rento po skrajšanem delovnem času. Da ponov. pritožbe je izbrano sodišče v Beogradu razsodilo, da se § 63 drugi odstavek in § 64 deseti odstavek navedbe ima tako razumeti, da pripada ponesrečenemu renti na podlagi normalnega zaslužka, torej osemurnega delovnika.

Proti tej razsodbi se je zastopnik države pritožil na kasacijsko sodišče, ki pa je pritožbo zavrnilo in izrek izbranega sodišča v celoti potrdilo.

Mednarodni pregled

Razsodba razsodišča v zadevi zvišanja plač angleških železničarjev

V sporu med angleškimi železniki s družbami ter organizacijami osebe je končno izreкло razsodbo posebnega razsodišča, ki je ugodilo sledečim zahtevam železničarjev:

Ukine se vse redukcije plač, ki so bile izvršene po letu 1931, odobri se odškodnina za nadurno delo, nočno delo in delo ob nedeljah in praznikih in sicer naknadno s 16. avgustom 1937.

Sodišče pa ni sprejelo zahtev po uvedbi minimalne mezde 50 šilingov tedensko (približno Din 550), kakor

tudi ne zahteve po uvedbi 36urnega delovnega tedna za upravno osebo. Sodišče je končno odklonilo tudi zahtevo po uvedbi 12dnevnega dopusta za strojno osebo.

Z ukinitvijo redukcij bo približno 400.000 angleških železničarjev dobilo na zvišanih prejemkih letno okrog 600 milijonov dinarjev več izplačanja ter so vse tri železničarske organizacije, kakor tudi podjetniki pristali na izrek razsodišča, ki je tako stopil s 16. avgustom 1936 v veljavo.

Sklepi II. mednarodnega socialno-političnega kongresa v Parizu

V dneh od 25. do 28. julija se je vršil v Parizu II. kongres »Mednarodnega združenja za socialni napredek«. Prvi kongres je bil v Pragi 1924, sedanjí je bil v Parizu zaradi svetovne razstave. V tem združenju so socialisti, strokovničari in socialnopolitični znanstveniki. Združenje sodeluje z mednarodnim uradom dela in njega direktorjem Butleriem, ki se je kongresa tudi udeležil.

Na dnevnem redu sta bili zlasti dve točki:

1. Kreditna kontrola v socialnem interesu in

2. Svoboda strokovnih organizacij in poklicne organizacije.

K prvi točki so bile sprejete zahteve, ki omogočajo nadziranje gospodarstva in finančne politike, da se ne zlorablja v svrhu izkoriščanja. Kongres se je izrekel tudi proti avtarkični politiki.

Glavni predmet obravnave pa je bila svoboda strokovnih organizacij in poklicne organizacije.

Italija na kongresu ni bila zastopana. Nemčija in Avstrija sta s svojimi naziranjí o strokovnih organizacijah slabo naleteli, ker so izvajanja njih delegatov zavračali celo njih inozemski somišljeniki.

Na kongresu je bilo sprejeto splošno načelo glede pravic svobodnih strokovnih organizacij, ki je bilo končno ugotovljeno v naslednjih petih točkah:

1. Pravico združevanja v svobodnih strokovnih organizacijah je

jamčiti vsem delavcem istotako kakor druge temeljne pravice. Dopustna ni nobena izjema zaradi verskih, ideoloških in političnih razlogov, niti zaradi tuje državljanstva ali mednarodnih zvez.

2. Med drugim se naj strokovnim organizacijam zagotovi svoboda zborovanja, notranja avtonomija in pravica, da sklepajo kolektivne pogodbe.

3. V čim popolnejši izogib socialnih konfliktov je želeli, da se osnujejo poravnalne in razsodiščne ustanove po iniciativi podjetniških in delavskih zvez, ki jih pospešuje tudi država.

4. Oficielni posvetovalni organi v socialnih in gospodarskih zadevah naj bodo sestavljeni iz zastopnikov delodajalcev in delavcev v enakem številu: enako naj se sestavljajo organi, ki imajo razsojati v delovnih sporih.

4. Pravica strokovnih organizacij, da smejo sodelovati z javno upravo in zakonodajo, se ne sme izrabljati v to, da bi se odtegovale svojim prvotnim nalogam, jim nalagati po značaju neprimerna bremena ali dolžnosti in jih podrediti vplivu ali kontroli oblasti.

Ta načela, ki jih je izrekel kongres socialistov, strokovničarjev in socialnih znanstvenikov in politikov različnih smeri, nam pričajo, da duh demokracije še živi ter da je javno mnenje znanstvenikov in socialnih politikov na strani delavstva, to je, socialističnega gibanja.

Železničarski koledar za leto 1938

izide tudi letos in sicer koncem oktobra. Opozarjamo na ta koledar že danes vse naše naročnike ter jih prosimo, da o izdaji koledarja obveste vse svoje prijatelje in znance, da ne bi kupovali drugih vsebinsko manjvrednih koledarjev.

Ker je tekom letošnjega leta in koncem lanskega leta izšlo nešteto novih odredb, uredb in pravilnikov, kakor tudi več načelnih razsodb Državnega sveta, smo pri sestavi koledarja vse te spremembe upoštevali ter koledar popolnoma na novo preuredili.

Iz koledarja boš lahko posnel vse

predpise in ugodnosti, ki jih predvideva zakon za nastavljenca, pravilnik za delavce, dalje vse odredbe in predpise bolniškega fonda, pokojninske predpise, odredbe o draginskih dokladah, službeni obleki, poststranskih prejemkih itd., itd. Kljub občutni podražitvi papirja smo se odločili, da tudi letos izdamo koledar no isti ceni in bo stal komad le Din 8.—

Prosimo vse zaupnike, da nam takoj javijo, koliko izvodov žele za svoje območje.

»Ujedinjeni železničar.«